

ЄДНІСТЬ

Рік III. ВНУТРІШНЬО-ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ГУ УНС Число 3 - 4 (13 - 14)

український Націоналізм і УНС

Від початку свого існування УНС стоїть на позиціях українського націоналізму. Ця стійкість УНС на націоналістичних засадах підкреслюється в резолюціях кожнорічного З'їзду та засвідчується щоденною працею й боротьбою нашого членства за здійснення ідеалів Націоналістичного Руху.

Одним з маркантних виявів нашої стійкості на засадах українського націоналізму були цього року величаві святкування в Парижі й по клітинах з нагоди 25-ліття існування й дії Організації Українських Націоналістів як організаційного оформлення Націоналістичного Руху. В цих святкуваннях українське громадянство у Франції мало честь вітати Голову Проводу Українських Націоналістів полк. Андрія Мельника та інших визначних членів ПУН — основоположників ОУН. Вони, ці святкування показали також, що ідеї й засади українського націоналізму вже глибоко закорінилися в гуці цілого українського народу.

Провідні чинники ПУН у своїх доповідях з нагоди 25-ліття ОУН накреслили провідний шлях ОУН, сучасний стан, і завдання, які стоять перед нею і цілим Націоналістичним Рухом, в тому числі й перед нами як його складовою частиною.

Організація Українських Націоналістів є політично-революційною організацією, УНСдність — громадською. Але ставши на засадах націоналізму, які здійснюються в рамках організованого Націоналістичного Руху, передовий авангардом, основою й хребтом якого і є ОУН, УНС тим самим прийняла їх як зобов'язуючі для всього свого членства. Тому слід нам до них повернутися та їх пригадати й наголосити. Бо Організація Українських Націоналістів і Націоналістичний Рух в цілому, це не тільки минушина, не тільки 25-ліття української історії. Це насамперед сучасна українська дійсність і майбутнє.

А в тім наголошення основних принципів організованого українського націоналізму тим більше важливе й необхідне, що саме в ньому не тільки вороги України бачать найбільшу загрозу для свого панування на українських землях але не бракує й своїх виючих гієн, які в невідомості чи партійній зазіпльненості ведуть на український націоналізм неперебривчі напади, з метою дискредитувати його перед українською суспільністю й чужим світом. Тому членство УНС мусить бути з ними обізнане й озброєне та вміти дати відсіч на всі напади й провокації, знаючи, що незалежно від того, хто їх веде, їхнім джерелом є та сама ворожа рука.

Український націоналізм, це уосіблення відічних прагнень українського народу і наголошуючи основні принципи й засади ОУН і цілого націоналістичного Руху, ми повертаємося до доповіді найбільш авторитетної в цих справах людини, бо визначного члена ПУН і одного з основоположників ОУН — інж. О. Бойдуника, виголошеної 1. серпня ц. р. на Академії з нагоди 25-ліття ОУН у Везін-Шалеті, в якій він сформулював цілі й завдання ОУН та блискуче відкинув всі закиди, які робляться в сторону ОУН її зовнішніми ворогами й противниками в українському національному таборі (Цілість про мови гляди «Українське Слово», чч. 686 - 687.).

Українському націоналізмові, зокрема Організації Українських Націоналістів закидають чужі впливи фашизму. Одначе коли приглянемося історії розвитку українського національно-політичного відродження, ми побачимо, що намагання ворогів української державности представити ідею українського національно-державного визволення як чужу кон'юктурну видумку — не нові. Хіба не була колись ціла українська проблема представлювана перед світом як австрійсько-німецька вигадка? Хіба сучасна боротьба українського народу за державну суверенність не представляється московськими большевиками, як американська агентура, а московською еміграцією як галицька вигадка? Тому й нічого дивного, що вороги українського національно-державного визволення бачучи в українському Націоналістичному Рухові й його організованому виразникові — ОУН, які є виявом відічних прагнень українського народу до національно-державної суверенности, смертельну загрозу для свого панування над Україною, і тому стараються представити його як виразника чужих і шкідливих та ворожих українському народові впливів.

Зупиняючись над суттю українського націоналізму, інж. Бойдуник ствердив, що український націоналізм «зроджений з внутрішньої природи української нації в час її зусильної боротьби за підстави і цілі творчого буття» і «немає чи стішої української ідеї, руху й політичної партії, як ним є Націоналістичний Рух і ОУН.» А тому «Націоналістичний Рух і ОУН стали вирішальним чинником у визвольних змаганнях, а їхні ідеї стали власністю цілого українського народу і мають немалий вплив на програми й діяльність українських політичних партій».

Сьогодні всі українці, незалежно від їхніх ідеологічно-політичних переконань стоять на само стійницьких і соборницьких засадах. Але не зав

жди так було і ще в своїх початках існування мусіла ОУН зводити бої з різними відхиленнями а навіть запереченням ідеї самостійності й соборності в ім'я «модерних ідей» «вселюдсько-го братерства», автономії і федерації. ОУН була першою організацією яка на тлі загального хаосу, зневіри й розтяти, чітко і твердо поставила засади самостійності й соборності і на протязі 25-літнього існування боролася не тільки з зовнішніми ворогами — окупантами українських земель за їх реалізацію, але й за прищеплення їх в масі українського народу. І коли сьогодні націоналістичний клич «Наша сила в нас самих!» і опертя на власні сили стали аксіомою прийнятю всім національно-свідомим українством, то це виразна перемога ідей українського націоналізму. Навіть ті, для яких ці націоналістичні кличі й засади, що стали вже всенародною власністю, не є сприємливі їхній природі, не мають відваги голосно про це говорити. Цією перемогою можемо тільки гордитись, бо на шляху Української Національної Революції, це є величезний здобуток ОУН і цього не вільно нікому забувати.

Українському Націоналізмові й ОУН, які борються за привернення самостійності й соборності українській державі в межах української етнографічної території, роблять закиди в імперіялізмі! Відкидаючи закиди в імперіялізмі ОУН, інж. Бойдуник ствердив, що «націоналізм, Націоналістичний Рух і ОУН не є імперіялістичні, лише визвольні! Вони змагають за привернення суверенності Українській соборній державі в її етнографічних межах. Коли українські націоналісти є сьогодні агресивні супроти сусідів України, то лише тому, що ті сусіди супроти України є не лише агресивні, але імперіялістичні. Вони окупували Україну і зробили її своєю колонією. Коли сусіди, байдуже котрі, уступляться з Україною, тоді напевно українські націоналісти перестануть бути агресивними супроти них і налагодять з ними добросусідські відносини й співжиття.

«Засадою українських націоналістів, так як зрештою цілого українського народу є — чужого не хочемо, але й свого не дамо! І тому український Націоналістичний Рух і ОУН не є імперіялістично-агресивні, лише визвольно-агресивні».

Одним з дальших поширених закидів в сторону ОУН, яким послуговуються вороги й противники українського націоналізму й ОУН є, що українські націоналісти є тоталітаристами. Причиною цих закидів є те, що ОУН назвала себе організацією, а не партією.

«Коли ОУН назвала себе організацією, а не партією, то лише тому, що ОУН дбає про інтереси всіх станів і клас, про інтереси цілого українського народу і єднає у своїй рядках українців без різниці станової і класової приналежності, в той час, коли партії заступають інтереси лише якогось стану чи класу — інтереси частини народу і тому не можуть назвати себе інакше як партією, чи по українському — частиною, тобто частиною народу.

«ОУН заступає інтереси цілого народу і єднає

його в практичному житті в одну органічну цілість, а це ще далеко не є тоталітаризмом. Навпаки, ОУН змагається за свободу і гідність людини. Свобідним нарядом може бути лише у своїй державі й тому ОУН змагається за привернення суверенності Українській Соборній Державі, в якій джерелом влади буде український наряд. І тому ОУН змагається за українську народовладну державу.»

Однак всі закиди, які сьогодні сипляться в сторону ОУН ворогами українського народу, її етнологічно-політичними противниками, а навіть бувшими націоналістами не витримують здорової критики і вони не в силі збити українського народу з обраного ним шляху боротьби за привернення суверенності й соборності Українській Державі під прапором українського націоналізму. В розгарі непосильної боротьби за «підстави і цілі творчого буття нації» він росте і міцніє.

Характеризуючи сучасний стан ОУН, інж. Бойдуник ствердив, що:

«ОУН впродовж свого 25-літнього існування зазнала поважних ударів. Одні зневірювались в ідеї, інші заломлювались в акції, треті перевтомлювались працею, яка не є легкою в ОУН, ще інші відходили, коли в них проминяла романтика підпільної «конспіративної» боротьби, задля якої вони й приходили в ряди ОУН. Але тим не менше ОУН і Націоналістичний Рух кріпшає власне тією селекцією і кристалізацією його рядів і вони є сьогодні досить кріпкі і туті, щоб продовжувати визвольні змагання і противставити всім ударам і нападам, яких вони зазнають так знутри, як і ззовні. На місце вбутих, щойно згаданих елементів, приходять нові, а в тому й молоді сили — елементи, які скріпляють нашу силу і тугість ОУН та Націоналістичного Руху.»

Вачучи сьогодні збайдужіння як політичних так і громадських кадрів, не в одного з нас може закрадатися зневіра. Однак зі слів визначного члена Проводу Українських Націоналістів ба чим, що справа не представляється так погано, як це може комусь видаватися в шоденній праці. Це ствердження повинно опричинитися до дальшого зусилля в нашій громадській праці, щоб наша братня організація, якою є ОУН, могла в кожній хвилині покликатися й члелити на свої сили і нашу готовість служити ідеям українського націоналізму.

Немає сьогодні таких які б мали відвагу отверт виступити проти засад українського націоналізму. Ставши у великій мірі власністю всього українського народу, вони повинні бути гордістю кожного націоналіста. І коли хтось сьогодні закидає нам націоналізм, ми повинні приймаєти це не як закид, а як честь. Маймо відвагу назвати ідеї, для яких працюємо і за які боремося по імені. Свідомість того, що ми є визнавцями ідей, які були супровідними для цілої української історії й членами могутнього Націоналістичного Руху, який виніс на своїх плечах її останні 25-ліття нехай просвідчує нам у нашій праці та наповняє гордістю за те, що маємо честь носити ім'я українського націоналіста.

ПО КУРСІ ГРОМАДСЬКОГО АКТИВУ У НЕ

Другий Курс Громадського Активу за нами. На шляху послідовної і впертої праці УНС над кристалізацією національно-духового обличчя української еміграції у Франції, виробленням її високого культурного рівня, суспільної активності, ясних і чітких світоглядно-ідеологічних засад та державницького способу думання і дії — новий, я сказав би, небуденний ваги осяг. Лек ще буде оцінити вагу Курсу узглядавши наші національні цілі й завдання та випливаючі з них обов'язки як політичної еміграції поневоленого народу та рівень нашої готовості й зрілості відповісти на поставлені перед нами національною рацією вимоги.

Зайво було б розводитися над фактом, що українська еміграція, незалежно від її характеру, тобто — політична вона чи заробітчанська, бо незалежно від того, хто з яких причин покинув Рідні Землі, джерело тих причин для всіх спільне: витворені окупантами нестерпні умовини соціального, політичного, культурного чи релігійного характеру — являється складовою частиною свого народу. А тим самим, фактом своєї приналежності до українського народу зобов'язана повнити частину тих завдань, яких на даному етапі національного розвитку вимагає від цілого народу національна рація.

Основне ж завдання українського народу під сучасну пору, це змобілізувати й підготувати всі національні сили, щоб розірвати кайдани, що ними окупанти скували волю української нації до державного життя та повного винув своїх духових і фізичних сил та організаційних здібностей. Це завдання є спільне для всього народу, і випливаючим з нього вимогам і обо в'язкам мусить підпорядкуватися кожний українціє, незалежно від його соціального стану, вировизнання, місця походження і теперішнього побуту. Поняття українства сьогодні не може обмежитися до самої назви. Воно нероздільно пов'язане з обов'язками, а ці останні визначають місце і право кожної одиниці в національній спільноті. Слова найвищого керівника Націоналістичного Руху: «Кожний, хто хоче бачити Україну вільною, хай дасть свій творчий вклад у збірні зусилля нації» мусять знайти практичне примінення в першу чергу на еміграції, де у відміну від Рідних Земель, над чим зупинимосся пізніше, умовини на це не дозволяють.

Якщо сьогодні основним завданням спільним для всього українського народу є здобуття Самостійної Соборної Української Держави, то які обов'язки й завдання припадають на долю еміграції?

В Україні панує ворог-окупант. Він змагає до перетворення української нації як окремої національної спільноти з власною історією, культурою, традицією, мовою, ментальністю, власним стилем і змістом життя та незламною волею творити його по своїй волі і уподобі, в невіддільну частину своєї імперії й народу. Вже сотні років Москва веде тотальний наступ на нашу національну самобутність, жорстоко здушуючи вибух нашого національного духа і державницьких стремлень.

Не можна сказати, що Москва за ці сотні років наступу на українство супроводженого нечуваним в історії народів насильством і терором досягнула своєю мету. Навпаки, українство до сьогодні не тільки, що не заломилося, але навіть в

сучасній кошмарній дійсності знаменує свій ріст, національну спаяність і кристалізацію своїх цілей. Во українська національна ідея так глибоко вросла в напосенні українською кров'ю чорнозем, що вирвати її звідтам нікому вже не вдасться. Українська земля родить все нові тисячі лицарів духа і чину вірних її заповітам. Іхня віра в українську націю і її велике майбутнє, іхня воля до чину є барикадою, якої не в силі розбити велитенська машина ворожого терору й насилля.

Але чи це значить, що можемо бути спокійні, бо мовляв майбутнє української нації само по собі запевнене, а нам на еміграції вистачить вірити в воюючу Батьківщину? Це було б не тільки виявом нерозуміння дійсності, але й злочинним супроти ідеї і крові, в яку віримо і на яку покликуємось.

І тут з притиском підкреслимо, що без власної духової суверенності і постійного духового розвитку не тільки що не мислиме державне визволення поневоленого народу, а взагалі життя кожного народу. Во нарід без духової суверенності підпадає під духово-культурні впливи чужого народу, а в слід за тим в ньому затрачується почуття сенсу самостійного політичного існування і він перестає бути відпорним на політичну експансію того народу, під духовими впливами якого він знаходиться. Для поневоленого народу навіть найменші духово-культурні впливи ворога демобілізують його волю до боротьби і в тому власна духова суверенність поневоленого народу і його постійний духовий ріст і розвиток, завдяки якому він був би спроможний протиставити себе духово-культурним і політичним впливам ворога є питанням його життя або смерті. Для українського народу в боротьбі за національно-політичну суверенність необхідно втримати такий духовий рівень українства, з яким можна було б успішно протиставитися московським духово-культурним і політичним впливам. Важливість боротьби на відтинку духовому нічим не уступає перед її важливістю на відтинках боево-революційному і політичному. Зрештою в концепції визвольної боротьби, що її (концепцію) заступає і веде (боротьбу) Організація Українських Націоналістів всі ці відтинки органічно між собою пов'язані в суцільну систему Української Національної Революції.

Пригляньмося побіжно духово-дультурному наступові Москви та його впливам на духовий і політичний стан українських народніх мас в Україні.

Сьогодні московська мова неподільно панує в копальнях Донбасу, заводах Харкова, на вулицях Одеси. Її чуте обов'язково вже не тільки на вулицях Києва, Полтави, Кам'янка, але й Львова, Рівного, Чернівців і Ужгорода. Чи не в більшості шкіл на українській території вона є викладавою мовою. Літературою на цій мові завалені полиці книгарень України, вона панує в кіно, театрі, установах, бібліотеках. Українська мова зіпхнена до колгоспу, але й тут вона є предметом насміху прикріпленого керівного активу Москви, її різних бригад, які Москва безнастанно посилає на українські села. Не тільки в школі, армії, чисельних організаціях, підприємствах, але і в найглухіших закутках обухом пропаганди, а там, де вона не дає бажаних на-

слідків, терору, вбивається в голову всього населення міг про великий руский народ, його културу, його передову роллю в світі, його місію оцлавлення людуства і взагалі геніяльність (у-весь поступ, культура, винаходи — це діло москалів). Українську молодіть у частину населення, на яку падає найменша тінь «неблагонадійности», висилається поза межі України, а національно-свідомий елемент винищується в тюрмах, підвалах МВД, таборах смерті. На місце виселюваних і нищених приходять чистокровні москалі.

Що в таких умовах спроможне протиставити українство на духовому відтинку боротьби?

Духова творчість на Українських Землях як і вся українська визвольна боротьба загнана в глибину підпілля, супроводжена фізичною боротьбою й кривавими жертвами, а тим самим обмежена та позбавлена впливу на широкі маси українського суспільства. Хто сьогодні в Україні може пізнати несафальшовану історію чи географію України, українську культуру, наші національні цілі? Хто може виробляти, на свідомо державника? Тільки ті, що поставивши себе всецільо на карту боротьби мають перед собою одну девізу: вільне і творче життя, або геройська смерть — лицарі українського націоналістичного підпілля.

Але чи творчий геній українського духа в глибині підпілля може себе проявити на всю широчінь та вичерпати глибину українського духового процесу, коли силою обставин для нього на перше місце висувається зброяна боротьба за збереження біологічної субстанції українського народу, коли на його знищення спрямовані всі удари ворога? Ні! А коли цих можливостей на українських землях сьогодні немає, то які перспективи для українського духового розвитку, а з ним і всієї нашої визвольної боротьби? Ось тут і починаються наші завдання й обов'язки як еміграції, яка мусить підпорядкувати себе визвольним змаганням та скріпити їх, обіймаючи певні відтинки визвольного фронту. Але перед тим еміграція сама мусить стати на височині завдань цього фронту, сьогодні тут на чужині, а завтра на Батьківщині.

Які ж завдання випадають на долю української еміграції в обличчі існуючої дійсности на Рідних Землях?

Як уже згадано, українська визвольна боротьба, що розгортається шляхом Української Національної Революції, це многогранний процес охоплюючий всі без винятку ділянки національного життя. І немає ні одного відтинку цього життя, через який не проходить фронт боротьби. Завданням еміграції є скріплювати цю боротьбу на доступних для неї відтинках. Їх аж надто багато. Спробуємо назвати кілька важніших:

1. Ознайомлення світу з українською проблемою, нашими національними аспіраціями й цілями боротьби та виведення для неї його зрозуміння, прихильної постави й підтримки.

2. Організація й активізація найширших мас еміграції на національно-державницьких засадах та піднесення її на високий рівень національної свідомости, широкої суспільної активности, почуття обов'язку, жертвенности, монолітності й державницького способу думання й дії.

3. Вироблення кадрів всіх ділянок національного життя: суспільно-політичного і - громадського, наукового, духово-культурного, військового, церковного, професійного і ін.

4. Творення високих духово-культурних цінностей, які були б виявом творчого генія україн-

ської нації та вітальних сил українського народу, спрямованих не тільки на задоволення потреб української еміграції, але сучасних і майбутніх потреб цілого українського народу.

Ясно, що дія української еміграції тільки тоді матиме всенациональне значення й принесе користь справі національного визволення, коли еміграція матиме відчуття й розуміння сучасного стану на Рідних Землях та наших всенациональних потреб сьогодні і в майбутньому. Тому слідкувати за всіми процесами, що проходять на українських землях та доосновні студії над ними й постійний духовий зв'язок з Батьківщиною, це одно з дальших завдань еміграції.

Як бачимо, можливості еміграції великі, а завдання відповідальні. Змобілізувавши всі сили на їх реалізацію, можемо багато спричинитися до посилення українського визвольного фронту на Рідних Землях.

Для цієї праці на еміграції потрібні кадри борців і творців, які були б на височині завдань, що їх ставить перед нами визвольний процес сьогодні на підготовчому етапі визвольної боротьби і ставитиме ще більше в майбутньому, на етапі всенародного зриву та державної відбудови й закріплення.

На еміграції держави не збудують. Тим не менш засуджуємо шкідливі демагогічні фрази партійних гурра-революціонерів, які в повосенних роках кричали, що еміграція, це просто барахло (це ті самі, що в 1943-44 рр. на Рідних Землях кричали, що вихід на еміграцію є національним злочином) «край дасть раду без еміграції». Бо вони демобілізують волю еміграції до творчої дії, пропагують на її місце пасивне обожання визвольної боротьби в краю, на шкоду цьому краю. І тому ще раз підкреслимо, що кожний, незалежно від місця свого побуту мусить віддати всі свої сили визвольним потребам, бо на інше поступування не може дозволити сумління справжнього українця-патріота, навіть коли б дійсно «край нас не потребував».

Але як бачимо стан є куди інший, а дійсність куди складнішою, ніж собі його уявляють примітивні і на долю нашої еміграції випадають завдання не маловажні і не другорядні.

УНЄ взяла на свої плечі культурно-освітню ділянку праці серед української еміграції в Франції. Взяла в повній свідомості її ваги й значення для духового життя й організованої дії еміграції як такої і визвольного процесу в цілому. Бо саме в цій ділянці треба дбати і про вироблення високого рівня національної свідомости, і почуття конечности організованости та обов'язку, активности й дисципліни, і суспільної вироблености, і державницького способу думання, і вироблення кадрів. Праця не легка й не вдячна та вимагає великої напруги зусиль взагалі, тим більше в Франції.

Хто мав би передувати ці многогранні завдання серед тисяч українських робітників розкиданих більшими й меншими скупченнями, не рідко одинцем, по містах, містечках і селах на широким просторах цієї розлогої країни, коли інте лектуальний рівень цих людей низький, а стан інтелігенції на провінції заангажованої до громадської роботи не дорівнює кількості пальців на одній руці? Головна Управа? Це понад її сили! Я не вхожу тут в умовини, в яких вона працює. Але які б вони не були, то організувати працю на місцях з Парижа майже не можливо. Для цього треба мати людей на місцях, які б відповіли тим вимогам, яких на місцях вимагає

праця. Серед нашого членства не бракує людей повних запалу — жертвених і активних. Вони щоденно дають незміру кількість енергії й зусиль та своєю мурваллюю працюю заповнюють українське громадське життя творчим змістом. Але рівень цієї праці такий, на який дозволяє інтелектуальний рівень і організаційний хист тих, які її ведуть. Якщо цей інтелектуальний рівень і організаційний хист низькі, тоді годі думати про широкозакреснену працю. Як можна братися наприклад за організацію школи там, де нема людини, яка б мала елементарні поняття про її ведення? Це саме відноситься до всіх родів культурно-освітньої роботи. Самими національними святкуваннями, часто з механічним відчитанням присланого з Головної Управи реферату, не тільки що не можна виховати й піднести на рівень завдань, але взагалі тяжко втримати при організованості українське громадянство. Ще тяжче притягнути до організованого життя тих, що стоять осторонь від нього.

Отже, справа кадрів в роботі УНС, це життєва справа. Їх треба творити ціною байдуже

яких зусиль. І УНС на цей шлях пішла. Пішла на те, щоб ціною великого вкладу праці й гроша дати необхідне в праці й елементарне знання людям, які його потребують, для практичної роботи серед широких кругів нашого суспільства, а здобувши його, понесуть в народній масив світло української національної ідеї сьогодні, в місяцях своєї щоденної праці і, віримо, в недалекому майбутньому, озброєні ним, підуть, щоб зіллятися зі своїм народом на Рідних Землях і зі згарищ і духової руїни творити нове життя. В цьому небуденна вага Курсу, в цьому й небуденна заслуга УНС-дності, яка перша в Європі прийняла такі методи вишколу громадського активу. В цьому нарешті вияв безмірної жертвенности курсантів, які будучи спрагненими жадою знання, щоб тим видатніше служити Батьківщині, мали силу переробити всі труднощі та бути учасниками Курсу. А були ними не тільки наші випробувані друзі з Франції, але і з Англії. Була ними також роджена у Франції українська молодь.

В. Мулик

Дальший крок

В РОЗБУДОВІ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДРУКАРНІ У ФРАНЦІЇ

Українське громадянство у Франції було першим, яке ще в передвоєнних роках зрозуміло вагу власної друкарні для національного розвитку й духового росту українців у Франції. Воно в своїй безмежній жертвенності власними зусиллями поставило Першу Українську Друкарню у Франції. Може нікому з тих, що перші вкладали мозолистими руками тяжко зароблений гріш, і на думку не приходило, що колись ця Друкарня перетвориться в могутній духовий бастион націо-налістичного руху і саме з нього розпорощене по всіх закутках світу українство черпатиме насагу до стійкості на позиціях вірності українській визвольній ідеї. Але так сталося!

Після війни, коли Друкарня опинилася в руках московсько-большевицьких вандалів, українське громадянство у Франції було свідком важких змагань за її повернення фактичному господареві — українському громадянству. Коли ж Друкарня опинилася зруйнованою в українських руках, це саме громадянство, розуміючи потребу відновлення її праці, не жалюючи своїх оцадностей жертвенно спричинилося до її направи й урухомлення. По важких трудах Друкарню урухомлено і як перший наслідок — читачі дістали до рук друкований у власній Друкарні свій часопис — «Українське Слово».

Коли Друкарня осягнула передвоєнний стан, показалося, що сучасні потреби його перевищують і, щоб їх задовольнити, слід Друкарню піднести до рівня зарібковою підприємства, яке б зарібковою працюю покривало її фінансові не дотягнення, на які наражене кожне українське видавництво, яке хоче бути рупором суверенности української визвольної ідеї й політики, а тим самим позбавляє себе помочі будь якої посторонньої сили.

Але для цього треба було капіталу, якого не було звідки взяти. І тут черговий раз організова не українське громадянство у Франції перше пішло на зустріч потребам Друкарні, започаткову ючи на Третньому З'їзді УНС акцію присудуван-

ня Членів-Добродійців. Українське громадянство в Франції дало не тільки около мільйон франків на розбудову Друкарні, але й приклад, за яким пішли наші друзі й прихильники у всьому світі.

Ця остання збірка, як і всі попередні, виказала дві речі: 1. що українське громадянство у Франції лишилося жертвеним і завжди готовим піддержати добре діло; і 2. що жертвований ним гріш не пропадає, а йде на корисну ціль — розбудову видавничої діяльности на службу українській справі і українським визвольним потребам.

Сьогодні Перша Українська Друкарня стоїть перед черговим етапом свого розвитку.

Завдяки дотепер осягнутому розвитку Друкарні можна було не тільки збільшити об'єм «Українського Слова» з 4 на 6 сторінок і забезпечити його безперерійну появу, але й вести ширшу видавничу діяльність, даючи до рук читача рідкісні, але цінні книжки. Але видавничі можливості Друкарні в її сьогоднішньому стані ще далеко заслаби, щоб задовольнити широкі вимоги розвитку націоналістичної думки. Українське громадянство на чужині мусить діставати до рук все нові праці визначних діячів українського во визвольного табору. Десятки цінних праць з ділянки культури, ідеології, політики, економії і інших лежать невикористаними тільки тому, що нема змоги їх видати.

Тому то прийшла думка створити на базі Першої Української Друкарні у Франції сильне Націоналістичне Видавництво в Європі, з могутньою струєю якого плили б нові творчі думки і ідеї роджені в розгари боротьби за українську правду й доходили до найширших кругів українського громадянства та підносили його на рівень завдань і вимог визвольної боротьби.

Створення націоналістичного видавництва мо живие тільки ціною дальшої розбудови Друкарні.

Сьогодні Друкарня є вже на стільки сильною, що не потребує пожертв, а лише безпроцентової

пожички, за яку закупивши машини і інші неабхідні речі, зможе її до п'ять років повернути, гарантуючи своїм майном.

Цей етап розвитку Друкарні є тяжчим за попередні, бо потрібно більшої суми грошей. Тому найнижча ставка у Франції — 8 тисяч франків, що подекуди може є труднощі беручи під увагу сьогодишні не легкі умовини життя у Франції. Але віримо, що громадянство яке вже перебороло багато труднощів при помочі наших друзів і приятелів за океаном, переборє їх і на цей раз, позичаючи для Друкарні свої гроші.

Друкарні потрібні мільйони для розбудови українського життя й вияву творчого українського духа! Їх можуть дати тільки українці. Так

само як до тепер українське громадянство ділами засвідчувало вірність націоналістичній девізі «Наша сила в нас самих!», так і тепер Друкарня числить в розуміння українським громадянством, в першу чергу членством УНС, яке завжди було на передових лініях громадської праці, українських визвольних потреб, з надією, що воно прийде з потрібною для неї позичкою.

Зголушуйте свої позмки в Першій Українській Друкарні!

Продовжуйте робити добре діло!

Підтримуйте бастион непоборного українського духа!

Ще до Курсу Громадського Активу

Відчуваю потребу масової освіти і брак провідних кадрів в праці УНС та йдучи на зустріч вимогам 4. й 5. З'їзді УНС, Головна Управа в днях 24. липня — 1. серпня ц. р. влаштувала вже Другий Курс Громадського Активу УНС. Відбувся він вислідом надмірних зусиль Головної Управи; 2 надзвичайні обіжники, 67 листів, кілька поїздок в терен, полагаючися організаційних справ у Везін-Шалеті, підшукання фахових викладачів, 1. постійний черговий з Головної Управи на Курсі і двох викладачів, що дорівнює страті 12 робочих днів на рахунок Першої Української Друкарні, не враховуючи часу витраченого в стадії підготовки Курсу, і около 30. 000 франків грішми, також не враховуючи видатків в стадії підготовки Курсу (листування, поїздки в терен до осередків, в організаційних справах до Везін-Шалету, в справі викладачів до Сарселю і т. п.).

Внаслідок цих всесторонніх заходів і намагань, Курс під оглядом організаційним і навчальним був вповні успішним, що односторонно ствердили і викладачі і курсанти. В Курсі взяло участь 22 курсанти. Кількість задовільна, а в порівнянні з Першим Курсом більш ніж подвоєна, що свідчить про зріст розуміння й популярности Курсу.

В Курсі взяло участь 22 учасників, в тому числі 8 з Англії, одже з Франції тільки 14, з осередків: Ліберкур, Лянс, Альгранж, Мелен, Париж, Везін-Шалет. Згідно з постановою 5. З'їзду, яка пройшла одногласно, курсанти мали дати: Схід Франції (осередки: Альгранж, Льонгві, Тюнвіль, Ль'Опіталє, Монту-ля-Монтань) — 7 Везін-Шалет — 5, Робіак, Мелен, Ліберкур, Лянс — по 2, всі інші осередки — по 1. Разом — 34 курсанти.

Питаємо: Чому клітини не виконали прийнятих ними на З'їзді і теренових конференціях зобов'язань? Чому деякі з них навіть не уважали потрібним відповідати на листи й обіжники Головної Управи? Знаємо, що справжньої відповіді сподіватися годі. Вона очевидно буде обертається довкруги таких справ як — не було кому їхати, немає грошей, члени не мали саме на цей час ваканції і т. п. Але дійсні причини зовсім деінде. Вони в лінивстві, недбалстві, недоцінюванні Курсу саме тими, які найбільше його потребують, і нарешті в браку елементарного почуття обов'язку супроти постанов ними самими прийнятих на З'їзді і теренових Конференціях клітин.

Немає кому їхати на Курс? Там де є клітини, там є члени. Де є члени, звідти є кому їхати. Знання потребує кожний.

Немає грошей? Безперечно, сьогодишні умовини життя у Франції не легкі. Але хто з нас ходить голодний, спрагнений, босий, одбертий, невиспаний? Хто живе без даху над головою? Ніхто! Во це є життєві справи. Чому тоді такою життєвою справою не є служба ідеї, хоч вона повинна стати понад приватні справи, бо це справа 45-мільйонного народу. Чому тоді бажання осягнути знання, брак якого всі ми болуче відчуваємо і потребуємо саме в службі ідеї, не є почуттям обов'язку кожного члена УНС? І чому то робітник одного осередку «не може» спромогтися вимагати від себе того, чого вимагає робітник іншого осередку, хоч умовини їх такі самі, а як же часто умовини тих, що дають від себе все далеко гірші від тих, що не дають нічого! Ми нічого не маємо проти тих, що будують хати, складають гроші, купують господарства, закладають підприємства. Навпаки, бачимо в цьому так необхідну базу існування нашої еміграції і радіємо кожним досягненням наших членів і всіх українців. Але нехай кожний пам'ятає, що він зобов'язаний також від себе дати якусь часту соту чи бодай тисячну частину свого майна, часу і праці для добра тої самої справи, для якої інші на чужині дають все і тому не можуть думати ні про хати, ні про господарства чи авта, а в Україні — життя!

Правдою є також, що не всі мають відпустку в один час. Але багатьох може видобути її в бажаний для себе час. Далі, чому тоді, коли ми кількакратно зверталися до Управ клітин повідомили Головну Управу про час ваканції їхніх членів, мовчали саме ті, які курсанти не дали? І де нарешті елементарні основи дисципліни й правопорядку в тих, що на З'їздах і конференціях бездушно підносять руки «за», щоб потім прийняте рішення перекреслити власною байду жистою й недбалістю?

Очевидно, панове і далі нарікатимуть: ми не можемо в наших умовинах працювати, дайте нам диригентів, режисерів, балетмайстрів, викладачів, виховників, приміщення для сходни, залу для імпрез і ще Бог-знає чого й кого, бо в нас ні сил, ні засобів. Тимчасом є все: і сили, і засоби. Бракує тільки волі до праці, щоб ці сили і засоби використати, а не раз — вміння їх ви користати. Була нагода багато дечого навчитися. Але не всі з неї хотіли скористати.

ЗА ПОСИЛНЯМ ВИХОВНО - ОСВІТНЬОЇ РОБОТИ

Осінь і зима, це сезон поживавленої активності в громадській праці. Життя, що в літніх місяцях затратило свій розмах, знову починає тужити й ї набирати питомий йому сталей форм. Очевидно, оживе також аквїтність і по клітинах УНС. Так було в нашій організації роками, напевно не інакше буде і тепер. Тому сьогодні Управам клітин і активвв УНС слід подумати як саме найкраще використати час посиленої праці та як цю працю поставити, щоб вона давала не тільки гарний ефект, але й лишала тривалі наслідки.

Є ряд моментів, які вказують на konieczність застановитися над нашим сучасним станом і напрямними нашої дальшої праці. По-перше методи дотеперішньої праці не все були ідеальними вже хоч би тому, що по осередках справила більше зверталося увагу на імпозантні виступи з різними церемоніями, натомість мало, або й нічого на сучасну виховну роботу. По-друге, українці у Франції все ще стоять під знаком еміграції за океан. Люди хоч поволі, але виїжджають. Ці виїзди мають не раз просто рїшальний вплив на послаблення діяльності клітин. Бо ж бувають осередки, де виїзд навіть одної активної людини паралїзує певні ділянки праці.

Однак незалежно від кількісного й якісного стану членства УНС по клітинах, культурно-освітня праця по осередках не сміє впасти, ані навіть знизитися. Бо є багато ділянок праці, яку можна вести незалежно від кількісного стану членства. Треба лише хотіти вичерпати існуючі в цьому напрямі можливості.

Везперечно, що масові імпрези, як святкування, вистави, концерти, українські дні, посвячення прапорів, тощо і далі слід улаштувати так часто як на це дозволяють місцеві спроможності й сили. Що більше — їх слід улаштувати при допомозі сусідніх осередків навіть там, де місцеві сили на це не дозволяють, бо ними ми манїфестуємо нашу силу перед посторонніми чинниками — своїми й чужими. Але подібні імпрези не вичерпують наших завдань, тому й праця ними не може вичерпуватися. До цих завдань належить також широка освітньо-виховна праця, на що ми вказували вже не раз і на неї хоче мо ще раз звернути увагу та вказати на можливості її ведення навіть найменшими силами.

Умовини української еміграції зовсім відмінні від умовин, в яких знаходиться український нарід на українських землях насамперед тим, що еміграція має волю свободної дії. В статті «По Курсі», друкованій на іншому місці цього бюлетеня ми вказуємо на скільки несприятливою є сучасна дійсність на Рідних Землях для національно-духового розвитку. Тому то обставину існуючої на еміграції свободи дії ми повинні використати на наше якнайкраще національне усвідомлення, зокрема на поширення нашого знання зі всіх ділянок українознавства. А треба ствердити, що вони в нас занедбані.

Незаперечним є, що між цілістю української еміграції у Франції, членство УНС стоїть на найвищому рівні національної свідомості. Але чи багато членів УНС бодай побіжно знає українську історію, географію, літературу, про вікові надбання українського народу в ділянці духовій? Чи багато має чітко скристалізований світогляд українця-державника? Чи багато є охо-

чик з увагою перечитати добру книжку? — і т. д., і т. п. Знаємо, що серед поважної частини членства замилування до всього вищевикладеного немає. Таким чином ми не знаємо самі себе!

Тимчасом українцям треба вимагати від себе більше знання про свою Батьківщину, як його мають чужинці, що живуть на своїй землі, у своїй державі. Живучи на чужині, ми є постійно на ражені на впливи чужого середовища. І щоб під ними не заламатися, треба не тільки великого прив'язання до Батьківщини, але й її треба знати.

Одже бачучи необхідність виховно-освітньої праці та пам'ятаючи, що ми як еміграція є однією частиною народу, яка може вільно розвиватися, слід цю згому використати. Вступаючи в сезон поживавленої праці, Управи клітин повинні це взяти під увагу.

Що і як робити для всебічного розгорнення виховно-освітньої праці?

Можливості справді великі. Почевши від творення самоосвітніх гуртків, почерез неперіодичні відчити, дискусії, гутірки аж до індивідуального самовишколу членів.

Скрїзь є змога зібратися навіть щонеділі і такі сходи використовувати на відчитання доповіді, читання доброї книжки, журналу чи газетної статті. Це поглиблюватиме знання членів та матиме на них усвідомлюючо-виховний вплив.

Там, де є змога такі сходи улаштувати періодично з сталими вивідувачами, можна завести курс історії, географії, літератури і інших ділянок українознавства та систематичну перерібку матеріалів зі світоглядно-ідеологічною тематикою. Де організація таких самоосвітніх гуртків натраплятиме на непомірні труднощі, аж неможна ним охопити всіх українців, які мають добру волю до праці над собою, слід улаштувати неперіодичні сходи громадянства з відчитаннями, читаннями відповідної літератури, дискусією тощо. Програма таких сходов повинна творити замкнену в собі окрему цілість.

До обов'язку кожного члена УНС повинно належати уважне читання добрих книжок і статей з «Українського Слова». Наприклад перечитання таких книжок як «Українське підпілля від УВО до ОУН» — В. Мартиця, «Причинки до історії української революції» — С. Коновалця, «Самостійна Україна» — М. Міхновського, «Історія політичної думки», «Дух, що тіло рве до бою» чи «Дрижить підземний гук» — З. Книша й ряд інших, дасть змогу запізнатися з окремими фрагментами чи цілими періодами нашої визвольної боротьби й розвитку державницької думки. В «Українському Слові» часто по'являються цінні статті варті основного обміркування й розгляду. Для прикладу наведемо кілька з них, що появилися в останньому часі: «За підстави і цілі творчого буття» — О. Войдуника, «Творчість Ольжича» — В. Шаяна, «Справа Золотаренка» — В. Кентржинського і ін. Для кращого засвоєння індивідуально читаного матеріалу він повинен бути продискутований на сходах членів.

У виховно-освітню роботу повинні всеціло включитися учасники Курсу Громадського Активу, маючи змогу проявити й практичною роботою доповнити придбане на Курсі знання.

Обіжник Головної Управи УНЄ

I. Організаційні справи.

1. **Бюлетень «Єдність».** Впродовж кількох місяців з незалежних від Головної Управи причин бюлетень «Єдність» появляється нерегулярно.

До перешкод, що заважають на регулярній появі бюлетеню, спричинюються також наші члени. Видаючи бюлетень безплатно, Головна Управа вкладає багато труду й грошей лише на те, щоб дати Управам клітин і членам УНЄ у їхній праці інформації, вказівки і допоміжні матеріали в праці й організації імпрез. Від членів чекаємо відгуку на появу бюлетеню в формі інформацій, виміни думок, статей, дописів. Коли ж їх немає, то це свідчить про брак заінтересованості життям цілості організації.

Бюлетень обов'язково мусить бути доручуваний Управами клітин всім їхнім членам та читаний і обговорюваний на сходах членів, що їх Управи повинні улаштувати бодай раз на місяць та інформувати про них Головну Управу в місячних звітах з діяльності. Рівнож Головна Управа вимагає негайного відгуку з боку Управ клітин на всі справи порушені в їх обіжниках.

2. **Місячні звіти з діяльності.** Більшість Управ клітин не дотримується постанови 5. З'їзду, яка їх зобов'язує присилати до Головної Управи щомісячні звіти з діяльності. Почавши від місяця вересня такі звіти обов'язково мусять бути присилані за кожний місяць до 10-го дня слідуєчого місяця. Звіти повинні охоплювати стан і діяльність клітин та цілість українського життя осередку.

3. **Плян діяльності.** В попередньому обіжнику ми поручали Управам клітин виготовити й подати до Головної Управи план діяльності на місяць вересень, жовтень і листопад. До сьогодні Головна Управа таких плянів не отримала. Тому ще раз пригадуємо потребу їх виготовлення та надіслання, узгляднюючи подані в згаданому обіжнику («Єдність», ч. 2 (12)), Обіжник Г. У., точка 6) всі справи.

4. **Альманаш УНЄ.** На наше прохання вислана до Управ клітин в формі обіжників і листів — подати коротку історію їхніх клітин, яка нам була потрібна для поміщення в Альманасі, відгукнулася лише мала частина. А йшло про висвітлення праці наших осередків, подаючи коротко важливіші моменти з історії життя клітини, перешкоди, невдачі й успіхи та причини їх, по можливості долучення фото-світлин тощо. Окреслення цього організаційного життя клітин і зміщення його в Альманасі має велике значення для історії культурного життя української еміграції взагалі й зокрема виховне повчання як приклад для майбутнього багатьом іншим українським осередкам як тут у Франції, так і в нових українських осередках в цілому світі на еміграції. Одже, клітини повинні б бути в першу чергу заінтересовані в надісланні такого важливого історичного й виховного матеріалу.

Тимчасом досвід виказує, що навіть доручення, які вимагають мінімального зусилля, остаються не покладженими. Така постава свідчить про байдужість насамперед Управ клітин. Якщо ж Управи клітин остаються байдужими до праці, то чого можемо чекати від членів, а в дальшому від цілості громадянства?

Ще раз підкреслимо, що Головна Управа вимагає від членів всіх клітин «Єдність»

передових позицій національної праці і співвідповідальність за цю працю лежить на всіх членах УНЄ. Коли ж і далі байдужість членства, в першу чергу Управ клітин, не буде усунена, Головна Управа буде примушена поставити цю справу під розгляд чергового З'їзду, вказуючи на конкретні недомогання поодиноких клітин.

5. **«Ль'Юкрен Лібр».** «Ль'Юкрен Лібр» перестала виходити через брак засобів у видавця. Але Головна Управа мусить розсичитися за одержані примірники. Тому звертаємося до всіх Управ клітин і кольпортерів, які ще не провели остаточного розрахування, вирівняти свою заборгованість за продані числа, а непродані повернути — найдали до 1. жовтня ц. р.

6. **Школи.** З початком шкільного року в французьких школах, Управи клітин повинні рівночасно приступити до віднови навчання в українських школах. Про початок навчання і стан на відтинку школи слід негайно інформувати Головну Управу. В осередках, де дотепер українських шкіл немає, поручаємо Управам клітин переглянути в себе можливості для їх створення. Про наслідки намагання в напрямку творення шкіл слід інформувати Головну Управу та звертатися за порадами і вказівками.

II. Культурно-освітні справи.

1. В зв'язку з тим, що в місяцях вересні — жовтні ніяких національних річниць немає і клітини вільні від улаштування національних свят, слід цей час використати на інші імпрези як доповіді, відтині гутірни, а там да це можливе — на улаштування аматорських вистав, концертів, тощо. В освітньо-виховній роботі обов'язково зробити щонайменше два рази сходи членів і громадянства, при чому одні з них присвятити на перечитання й обговорення статей зміщених в цьому числі бюлетеню.

З початком жовтня слід приступити до підготовки Листопадових святкувань. Матеріали дамо в черговому числі бюлетеню, яке Управи отримають своєчасно.

2. **Бібліотеки.** В найближчому часі слід упорядкувати та дати до масового користування бібліотеки клітин. Подумати над набуттям нових книжок.

III. Фінансові справи.

1. **Членські внески.** Помимо прийнятих на 5. З'їзді зобов'язань — вирівняти до липня ц. р. свої залежності за членські внески за минулі роки та вплатити за біджучий, більшість клітин цього не зробила, унеможливаючи тим самим нормальне ведення діяльності Головної Управи.

2. **Утримання працівника Г. У. УНЄ.** Не всі клітини вносять регулярно наложене на них 5. З'їздом уподаткування на утримання південноплатного працівника Головної Управи. Пригадуємо, що через нерегулярне вплачування, або взагалі невплачування належної суми погягас за собою знищення цілого пляну діяльності базованого на цьому уподаткуванні, а тим самим і постановою 5. З'їзду.

3. **Збірки в терені.** Пригадуємо Управам клітин, що всі перепроваджувані в терені збірки мусять бути узгіднені й апробовані Головною Управою. В іншому випадку Головна Управа не може брати за них ніякої відповідальності, ані узгляднювати у випадку, коли Управи покликаються на них, не вив'язуються з фінансових зобов'язань.